

МЕХАНІЗМИ ПАМ'ЯТІ

Котлярова С.В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

Пам'ять - це психічний процес, що включає в себе:

- а) запам'ятовування предметів, явищ, осіб, дій, думок і т. д. ;
- б) збереження в пам'яті того, що було запам'ятовано;
- в) відтворення запам'ятованого;
- г) впізнавання при повторному сприйнятті тих об'єктів, які мали місце в минулому досвіді.

Зазвичай розрізняються чотири види пам'яті. Наочно-образна пам'ять проявляється в запам'ятовуванні, збереженні та відтворенні зорових, слухових і рухових образів. Це може бути зорове уявлення об'єктів спостереження, співрозмовника, ділянки місцевості, будівлі, а також руху, процесу спілкування і т.д. Наочно-образна пам'ять має велике значення в робочій, навчальній та творчій діяльності людини.

Словесно-логічна пам'ять виражається в запам'ятовуванні і відтворенні думок. Цей вид пам'яті тісно пов'язаний з промовою. Наприклад, об'єкт спостереження можна не тільки відобразити в наочному образі, а й запам'ятати його характерологічну сутність. Таке запам'ятовування можливо лише в словесній формі. Рухова пам'ять залежить від сполучень кінестезичних відчуттів, від збудження і гальмування відповідних провідних шляхів і нервових клітин. Виникнувши, руховий образ впливає на групу м'язів, робота яких пов'язана з цим образом.

Емоційна пам'ять - це пам'ять на емоційні стани, які мають місце в минулому. Так, в пам'яті можуть спливати приємні спогади про добре виконану дію, і від того воно чітко, в деталях, міцно закарбується в нервовій системі людини. І навпаки, неприємні спогади поступово витісняють подробиці невпевнено виконаної дії. Яскраві емоційні переживання швидко запам'ятовуються і легко відтворюються. У цьому одна з причин того, що цікавий матеріал краще утримується в пам'яті, ніж нецікавий, так як інтерес завжди має більш-менш виражену емоційну забарвленість.

Є також довгострокова і короткочасна (оперативна) пам'ять. В даний час вважається, що пам'ять забезпечується утворенням нових зв'язків між нейронами мозку. Короткочасна пам'ять забезпечується роботою nMDA рецепторів. При збудженні яких виникають додаткові шляхи розповсюдження сигналу за рахунок відкриття кальцієвих корок у рецепторах. Довготривала пам'ять пов'язана з роботою гіпокампу.